

Ceļa karte sadarbībai un atbalsta iespējām aizsardzības industrijā

Atbildes uz uzņēmēju uzdotajiem jautājumiem 2025. gada 5. decembra semināra laikā

“CFLA grantu programmai - jaunajiem komersantiem grants ~300k izklausās labi, taču 4.2 kritērijā izvērtē projekta apjomu pret iepriekšējā gada apgrozījumu, kas jauniem komersantiem var būt ierobežojošs faktors. Piemēram, X uzņēmums ir strauji attīstījies šajā gadā, t.sk piesaistīta investīcija, taču 2024. gada apgrozījums bija neliels. Šobrīd esošais 4.2 formulējums būtiski ierobežo iespējamā projekta apjomu. Vai vērtējot pieteikumus tiks ņemts vērā 2024. gada apgrozījums, vai 2025. gada apgrozījums (operatīvie dati, ņemto vērā, ka uzņēmumam finanšu gads sakrīt ar kalendāru gadu.)?”

Atbilstoši Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 1.2.1.1. pasākuma “Atbalsts jaunu produktu attīstībai un internacionalizācijai” trešās kārtas otrā uzsaukuma projektu atlases nolikuma 1. pielikuma “Projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji un to piemērošanas metodika” kvalitātes kritērija Nr. 4.2. piemērošanas skaidrojumam tiek vērtēts projekta iesniedzēja – komersanta – finanšu rādītāji.

Norādīto finanšu datu ticamība tiek pārbaudīta publiski pieejamajās datubāzēs (Lursoft), izmantojot projekta iesnieguma iesniegšanas brīdī pēdējā noslēgtā finanšu gada apgrozījuma datus. Gadījumā, ja komersants ir jauns un tā apgrozījuma dati nav pieejami publiskajās datubāzēs, projekta iesniegumam ir pievienojams operatīvais gada pārskats ar aktuālajiem apgrozījuma datiem.

Līdz ar to projektu vērtēšanā tiek izmantoti vai nu pēdējā noslēgtā finanšu gada dati (piemēram, 2024. gada apgrozījums), vai, ja uzņēmums ir jauns un attiecīgie dati nav publiski pieejami, 2025. gada operatīvie finanšu dati, kas apliecina uzņēmuma aktuālo saimnieciskās darbības apjomu.

Lai nodrošinātu pilnīgu izpratni par visu kritēriju piemērošanas nosacījumiem, aicinām iepazīties ar “Projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji un to piemērošanas metodika” CFLA tīmekļvietnē - <https://www.cfla.gov.lv/lv/1-2-1-1-3k-2u>.

“Mums ir gatava komanda, kura sastāv no 9 cilvēkiem. Ar pilnu projekta iesniegšanas dokumentāciju un ko pētam atklājam, proti- mums ir 2 dažādi API ar kura palīdzību varam pierādīt/nepierādīt Hipotēzes un izveidot jaunu Produktu API. Sadarbojoties ar 3 dažādām akadēmiskajām institūcijām. Kā man labāk rīkoties? CFLA?”

Komersantam ir būtiski skaidri definēt sava uzņēmuma stratēģiskos mērķus un attīstības virzienu, lai izvēlētos piemērotāko atbalsta programmu, kurā piedalīties. Ja uzņēmuma prioritāte ir jaunu produktu izstrāde un internacionalizācija, tad atbilstošāks instruments, visticamāk, būs CFLA administrētā atbalsta programma. Savukārt, ja uzņēmuma mērķis ir piesaistīt finansējumu uzņēmuma izaugsmei vai ražošanas jaudu attīstībai/palielināšanai, piemērotāks risinājums var būt ALTUM piedāvātie aizdevumi vai citi finanšu instrumenti.

Vienlaikus jāņem vērā, ka valsts atbalsta programmas ir paredzētas kā stimulēt darbībām un aktivitātēm, kuras komersants bez publiskā atbalsta nebūtu spējīgs īstenot vai īstenotu ierobežotākā apmērā. Tādēļ komersantam pašam ir jānodrošina, ka gan uzņēmuma saimnieciskā darbība, gan plānotais projekts ir finansiāli dzīvotspējīgs arī ilgtermiņā bez pastāvīgas valsts intervences.

"Kāds ir konkrēts mehānisms un izmaksas uzņēmumam, lai piekļūtu NATO DIANA testa centru ekspertiem un laboratorijām?"

Lai piekļūtu NATO DIANA testa centriem, komersantam jāstartē NATO DIANA konkursā, kādā no desmit piedāvātajām jomām, vairāk informācijas šeit: <https://www.diana.nato.int/> un <https://unilab.lv/defence> Atbalsts uzņēmumam, kas izturējis atlasī, ietver gan mentoringu, gan finansiālu atbalstu granta veidā, gan piekļuvi testa centriem.

Par nacionālo pirmsakcelerācijas programmu un iespējām startēt tur, vairāk informācijas šeit: <https://unilab.lv/defence>

"Altum - aizdevumu uzņēmumu inovācijām. Vai šim ir kāds termiņš? Vai pēcuzraudzības kritēriji tiek izstrādāti individuāli, balstoties uz radīto produktu, vai tie ir vispārīgi, kas būtu jāievēro visiem, neatkarīgi no produkta/projekta veida"

ALTUM aizdevumu programma uzņēmumu inovācijām ir finanšu instruments, kas tiek īstenots atbilstoši pieejamajam finansējumam un pieprasījumam. Ņemot vērā atbalsta programmas īstenošanas gaitu: pieteikto projektu apmēru, pieejamā finansējuma apjomu, un nepieciešamību nodrošināt sabalansētu publiskā finansējuma turpmāku izmantošanu, šobrīd nolemts, ka iesniegumus atzinumu saņemšanai no Aizsardzības ministrijas uzņēmumi varēs iesniegt līdz 2026. gada 9. janvārim (ieskaitot). Savukārt ALTUM aizdevumu pieteikumu pieņemšana projektiem, kuri saņēmuši iepriekš minētos atzinumus turpinās līdz 2026. gada 1. martam (ieskaitot).

Attiecībā uz pēcuzraudzības kritērijiem – tie ir noteikti saskaņā ar [2025. gada 7. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 24](#) 32. punktu un tie ir attiecināmi uz visiem investīciju projektiem, neatkarīgi no plānotās inovācijas.

"Paldies par atbildi. Vēlreiz par atbalstu EDF rakstīšanai. Interesē saņemt minēto atbalstu līdz 50000 EUR paša projekta rakstīšanai. Vai sākumā jāiesniedz pašu spēkiem, jāsaņem ""Seal of excellence"" un tikai tad var saņemt šo atbalstu?"

Saskaņā ar [nolikumu](#) atbalstu līdz 50k var dabūt tikai pēc tam, kad Eiropas Komisija ir izvērtējusi pieteikumus un, vai nu attiecīgo pieteikumu apstiprinājusi turpmākajai īstenošanai, vai arī izsniegusi "Seal of excellence", jo to var iedot arī projektiem, kurus neapstiprina. Pieteikums šī atbalsta saņemšanai ir jāiesniedz ministrijā tāpat kā pieteikums potenciālai līdzfinansējuma saņemšanai projekta īstenošanai.

"Labdien. Ja uzņēmumam ir izrētēts 300k deminimis, tad uz tiem atbalstiem, kas tiek finansēti no deminimis, tie nav pieejami?"

Fakts ir tāds, ka pie tik lielām iespējām kas šobrīd tiek sniegtas, digitalizācija, energoefektivitāte, militārais atbalsts, mākslīgais intelekts - tas viss tiek finansēts no deminimis, kuram ir 300k limits - ļoti maz, beigu beigās ir daudz projekti, bet aktīvākie uzņēmumi, tā pat neko nevar izdarīt, jo tos ierobežo deminimis limits."

Ja uzņēmums jau ir sasniegjis maksimāli pieļaujamo deminimis atbalsta apjomu (300 000 EUR trīs gadu periodā), tad tas nevar pretendēt uz tiem atbalsta instrumentiem, kas tiek īstenoti deminimis regulējuma ietvaros, līdz brīdim, kad attiecīgajā periodā piešķirtā atbalsta apjoms samazinās zem noteiktā sliekšņa.

Vienlaikus Ekonomikas ministrija apzinās deminimis regulējuma ierobežojošos aspektus, īpaši attiecībā uz atbalsta apmēru un piemērošanas periodu, un ir ierosinājusi grozījumus de

minimis regulā. Pašlaik notiek diskusijas ar Eiropas Komisiju un citām dalībvalstīm par šiem priekšlikumiem.

Atbalsta programmu ietvaros tiek piemēroti dažādi komercdarbības atbalsta regulējumi, tostarp de minimis un Vispārējās grupas atbrīvojuma regula (GBER). Jāatzīmē, ka vairumā atbalsta programmu tiek izmantots de minimis regulējums, jo tā piemērošanas prasības ir vienkāršākas nekā GBER ietvaros. Tomēr atsevišķās programmās, piemēram, CFLA administrētajās divējāda lietojuma pētniecības programmās, tiek piemērota GBER, kas nav saistīta ar de minimis atbalsta apmēru un ir piemērojama arī gadījumos, kad de minimis limits jau ir izsmelts.

Līdz ar to uzņēmumiem, kas aktīvi īsteno investīciju un inovāciju projektus, ir ieteicams savlaicīgi plānot projektu secību un izvēlēties atbilstošākos atbalsta instrumentus, lai optimāli izmantotu pieejamās atbalsta iespējas.

"Kur vislabāk vērsties, lai iegūt konkrētu informāciju par to kā nokļūt no TGL0 un TGL4?"

Pētniecības iestādēs, kas atbild par specifisko pētniecības jomu. Tehniskie eksperti droši vien vislabāk var komentēt, kādas konkrēti darbības veicamas, lai attīstītu specifisku tehnoloģiju.

"Ja top produkta uzlabošana, uzsākot jaunu projektēšanu, prototipēšanu, testēšanu. Kāda būtu visu (vai dažu) no prezentēto atbalsta fondu izmantošanas secība, izmantojot vairākus atbalstus. Saprota, ka visus vienam produktam izmantot nevar, bet tomēr- kā ieteicams sadalīt projektu vai soļus, lai tiek ievēroti atbalsta finansējuma saņemšanas noteikumi un tai pat laikā- varam kvalitatīvi izmantot atbalstus maksimālā apjomā"

Atbalsta programmu izmantošanas secība ir atkarīga no komersanta darbības ilguma, uzņēmuma attīstības stadijas, kā arī konkrētā produkta vai projekta gatavības līmeņa.

Piemēram, ja uzņēmums ir jauns un produkts atrodas idejas vai agrīnas izstrādes stadijā, potenciālais attīstības ceļš varētu sākties ar biznesa inkubācijas programmu (LIAA), kas nodrošina sākotnējo atbalstu biznesa modeļa izstrādei, tirgus validācijai un prototipa izveidei. Nākamajā posmā var tikt izmantota pētniecības un attīstības atbalsta programma (CFLA, AM), lai veiktu padziļinātu projektēšanu, prototipēšanu, testēšanu un tehnoloģisko validāciju sadarbībā ar pētniecības institūcijām. Savukārt produkta komercializācijas un ražošanas mērogošanas posmā piemēroti būtu ALTUM finanšu instrumenti – aizdevumi, garantijas u.c..

"Labdien! Vai mazam duāla pielietojuma uzņēmumam ir kāda programma ražotnes būvniecībai?"

Maziem uzņēmumiem pamatlīdzekļu iegādei un ražošanas infrastruktūras izveidei ir pieejami vairāki finanšu instrumenti, piemēram, aizdevumi apgrozāmajiem līdzekļiem un investīcijām, aizdevumi ar kapitāla atlaidi inovatīvu produktu ieviešanai ražošanā, kā arī iespējkapitāla fondi u.c. Šie instrumenti tiek īstenoti ar ALTUM starpniecību, un uzņēmumiem ieteicams vērsties ALTUM, lai izvērtētu piemērotāko finansējuma risinājumu atbilstoši uzņēmuma attīstības stadijai, investīciju apjomam un projekta specifikai. Plašāka informācija pieejama ALTUM tīmekļvietnē: <https://www.altum.lv/pakalpojumi/biznesam/>.

"Vai jaunais EM/CFLA duāla lietojuma inovācijām domātais grants arī iekļauj atlases/granta apjoma kritērijos apgrozījumu? Ja jā, kāpēc šāds nosacījums un ko darīt uzņēmumam kas primāri nodarbojas ar dual-use R&D inovatīva produkta izstrādi un paralēli nenodarbojas ar kādu citu produktu ražošanu un tirdzniecību?"

Divējāda lietojuma pētniecības programmas (CFLA) atlases kritērijos tiek ņemti vērā arī uzņēmuma saimnieciskās darbības rādītāji, tostarp apgrozījums. Šāda prasība ir noteikta, lai izvērtētu uzņēmuma kapacitāti īstenot projektu, nodrošināt tā ilgtspēju un sasniegt plānoto ekonomisko ietekmi, tostarp jaunu produktu ieviešanu, ražošanas attīstību, produktivitātes kāpināšanu un eksporta potenciālu. Kā alternatīva apgrozījuma rādītājam šobrīd ir paredzēta iespēja iesniegt līgumu ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS).

“Kā uzņēmumi var oficiāli piekļūt vai piedalīties NATO testēšanas un inovāciju centros Latvijā?”

Lai piekļūtu NATO DIANA testa centriem, komersantam jāstartē NATO DIANA konkursā, kādā no desmit piedāvātajām jomām, vairāk informācijas šeit: <https://www.diana.nato.int/> un <https://unilab.lv/defence> Atbalsts uzņēmumam, kas izturējis atlasi, ietver gan mentoringu, gan finansiālu atbalstu granta veidā, gan piekļuvi testa centriem.

Par nacionālo pirmsakcelerācijas programmu un iespējām startēt tur, vairāk informācijas šeit: <https://unilab.lv/defence>